

PhDr. ALENA HOFMANOVÁ

DIKTÁTY A

DOPLŇOVAČKY

ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA

(ukážka)

pre žiakov základných a stredných škôl

cielené precvičovanie všetkého, čo sa zdá v slovenčine komplikované

všetko **logicky a postupne**

system diktátov a doplňovačiek

najskôr **na konkrétne precvičovanú gramatiku**

až potom precvičovanie spolu s ostatnými gramatickými javmi

okamžitá kontrola správneho pravopisu hneď vedľa zadaní

bez nutnosti hľadať na konci knihy

ideálne na zautomatizovanie pravopisu

všetkých zvláštností

slovenského jazyka

ideálna pomôcka pre všetkých, ktorí chcú písať bezchybne

450 diktátov a doplňovačiek

vychádza a nadväzuje na učebnicu

SLOVENČINA POLOPATE/SLOVENSKÁ GRAMATIKA

OBSAH

9	Pravopis po „B“
18	po „M“
28	po „P“
32	po „R“
42	po „S“
48	po „V“
55	po „Z“
60	po „L“
65	po „D“
68	po „T“
72	po „N“
74	po „F“
76	po „G“
76	po „H“
79	po „CH“
81	po „K“
82	po „C“
84	po „X“
85	Pravopis po mäkkých spoluhláskach
88	Cudzie predpony
89	Konštrukcie a vety po tvrdých i mäkkých spoluhláskach
122	Podstatné mena na „-l“ a „-r“
124	Vlastné podstatné mená
129	Prípony podstatných mien
130	Prídavné mená
135	Vzor „pávi“
137	Mäkké koncovky vzor „cudzí“
138	Vzor „matkin, otcov“
143	Kompletné cvičenia na prídavné mená
161	Prípony prídavných mien
163	Zvláštnosti prídavných mien
169	Zámená
179	Číslovky
188	Príslovky
191	Predložky
193	Veľké písmená
200	Priama reč
202	Spojovník
203	Časté chyby v pravopise
207	Spodobovanie

DIKTÁTY A DOPLŇOVAČKY sa dajú objednať na

<http://eshop.hofmanova.sk/>

úplne dole, v poslednom riadku ponuky mojich učebníc. V prípade objednávky aj s učebnicou Slovenská gramatika/nový názov učebnice Slovenčina polopate je akciová cena.

VYBRANÉ SLOVÁ

Vybraným slovám sa nevenuje na prvom stupni **taká pozornosť, aká by sa mala**. Ak sa nenaučia vybrané slová poriadne už tam, **nie je neskôr na druhom stupni už čas sa k vybraným slovám v dostatočnom časovom priestore vrátiť**. A tak je jasné, že práve **táto časť gramatiky je obrovským problémom aj** (a nielen) **u maturantov**.

A nemusel by byť, ak by sa vybrané slová učili poriadne tak, ako sa učili desiatky rokov pred nástupom všakovakých reforiem...

Naučiť **sa vybrané slová predsa nemôže byť nejaký problém**. Takže poďme na to.

Najskôr si vždy uvedieme samotné **vybrané slová a od nich odvodené slová** a **po nich** aj slová, **ktoré sa** po danom písmene **píšu** pre zmenu **s mäkkým „i“ (jotou)**.

V samotných vybraných slovách sú **v rámečku tie základné, vedľa nich** v riadku sú **príbuzné** slová.

po „B“

by, aby,
byľ, bylina,
bystrý,
Bystrica, Bytča,

byt, bývať,

byt' (existovať),
dobyt' (zmocniť sa),
bytosť,
nábytok, bydlisko,
dobytok,
nadbytok,
býk, kobyľa, byvol,
obyčaj,
odbyt,
bývalý,
zbytočný*

keby, akoby, st'aby

bylinný, bylinkový, bylinkárka, bylinkárstvo
bystro (viď nižšie), **bystrina, bystrozraký, Bystrík**

bystrický, Bystričan/Bystričanka

bytčiansky, Bytčan/Bytčianka

obývať, obývatel'ný, neobývatel'ný, obytný, obývať, príbytok
príbytok, bydlo (bývanie), **obyvatel', obyvateľ'stvo, obývačka**
ubytovať, ubytovňa, prebývať

(vysvetlenie str. 13), **bytie, živobytie**

dobývať, dobyvačný, dobyvatel', vydobyť, výdobytok

bytosť (podstatne, veľmi), **bytosťný**

dobytčí,

prebytok, prebytočný, nadbytočný, úbytok *

býčí, kobyľí, byvolí

(ne)obyčajný, (ne)obyčajne

odbytisko

nebývalý (neobyčajný, nezvyčajný, nevídaný)

zbytočne, zbytočnosť

labyrint, derby (dostihy, športový súboj tradičných súperov),

bezpochyby (určite), **blahobyť, starobylý,**

Pozor: * často sa **nesprávne** používa **čechizmus „zbytok“** miesto slovenského „zvyšok“

být' ocitnúť sa niekde, existovať

být' mlátiť niekoho
(viď str. 12)

býstro chytro, rýchlo

býstro zariadenie na rýchle stravovanie

býdlo netradičný názov pre „obydlie“

býdlo miesto, kde sedia sliepky v kuríne

Musíme tam **být'** včas.

Zbýt' ho do krvi.

Voda tiekla v bystrine ozaj **býstro**.

Tento dom je poriadne **býdlo**.

Sliepky sedeli **na býdle/na býdielku**.

A hneď si precvičíme **pravopis po „B“** aj vtedy, keď pôjde o **mäkké „i“**:

po „B“

automobil, babička, **bábika**, **biblia**, **bicykel**, **bicyklovať sa**, **bič**, **bikini**, **bilión**, **biológia**, **birmovka**, **biskup**, **bistro** (zariadenie s rýchlym občerstvením), **biť**, **bitka**, **bitkár**, **bitúnok**, **bizón**, **bižutéria**, **Dolný Kubín**, **gombík**, **hbitý** (rýchly), **holubica**, **kombinácia**, **krupobitie**, **kubický**, **mobilizácia**, **mobil**, **mobilitný**, **násobilka**, **nerozbitný**, **obidve**, **obidva**, **obilie**, **obilnina**, **osobitne**, **osobitý** (zvláštny, špecifický), **prispôbiť sa**, **Sabína**, **slabina**, **slabika**, **spôsobilý** (schopný), **spotrebiť**, **stabilný**...

koncovka „it“ v slovesách:

hanb^íť sa, obľú^{bi}ť si, odb^íť, sfarb^íť,
urob^íť, zb^íť, spôsobi^ť, zahanb^íť znásobi^ť...

Pozor: ak máme **v slove po** písmene „b“ **dvojhĺasku**, bude **vždy s mäkkým „ičkom“**:

b^íatlon, b^íeľy, b^íeľizeň, b^íolit, b^íológia, krab^ía, reb^íerko, žab^íatko...

Pozor:

- **pred dopĺňaním** do cvičení **sa naučte aj pravopis s mäkkým „i“**
- **vety obsahujú slová s obidvomi tvarmi**

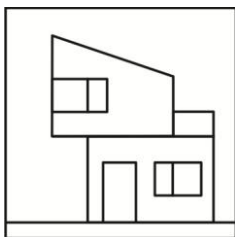
Doplňte chýbajúce „i/y“:

pozor:

V konštrukciách a vetách na vybrané slová i na slová s obojakými spoluhláskami bude **pomlčkou označené vždy len „ičko“**, teda **ypsilon** či **jota**, ktoré sa bude dopĺňať **po základnom písmene jednotlivých kapitol**. V tomto prípade to budú „ička“ po písmene „B“.

Až potom, keď sa preberie kompletne pravopis po písmenách, ktoré tvoria vybrané slová i pravopis po obojakých spoluhláskach, sa stretnete s desiatkami ďalších cvičení, diktátov či dopĺňovačiek, v ktorých sa budú dopĺňať „ička“ po všetkých písmenách, ktoré sa v slovoch či vetách budú nachádzať.

Je to tak **preto, aby ste si najskôr** zafixovali, upevnili a **zautomatizovali pravopis po jednotlivých písmenách**, po ktorých máme vybrané slová **či po obojakých spoluhláskach**.

B-strík urob-l v diktáte zb-točné chyb-. V novej dobe sa zavádzajú nové ob-čaje. Chcela b- som, ab- si nebol taký neodb-tný. Ktorá b-lina má dlhú b-l'?

Kde b- si chcela b-vať? V Banskej B-strici či v B-tči?

Do nového b-tu si kúpili nový náb-tok. Vieš sa b-cyklovať?

Teta Sab-na si chcela prefarb-t' vlasy. Zahanb-li sa, zb-li malých slab-ch chlapcov.

Zab-jat' b-kov v b-čích zápasoch je zb-točné. Zemiaky nešli na odb-t, bol ich preb-tok.

Násob-lka mu šla veľmi dobre. Násob-l všetko stab-lne bez chyb-.

Bol po zub- ozbrojený.

To je ale b-dlo, povedal s obdivom B-strík. B-strý chlapec ovládal brilantne* násob-lku. Sedeli sme osob-tne, nesedeli sme pri sebe. Nad B-tčou bolo neob-čajné krupob-tie. Pán B-strý si zarába na živob-tie na b-túnku. V ub-tovni bolo ub-tovaných štyridsať ob-vateľov, ktorí prišli o príb-tky. Aj ob-dvaja naši priatelia tam b-vali. My sme b-vali v b-tovke vedľa ub-tovne.

V našej b-tovke je tridsať b-tov. Je tu aj náš príb-tok. Keb- sme to urob-li dobre, boli b- sme prví. Pri b-tke mu odpadli ob-dva gomb-ky. Nehanb-š sa b-t' malé deti? Krupob-tie poškodilo niekoľko automob-lov pred b-tovkou. Bab-čka kúpila Sab-ne peknú b-žutériu. Urob-la jej aj domáce lieky z b-liniek, ab- bola zase zdravá. Bab-čka bola b-

linkárka, b-linky nazb-erala za poľom s ob-lím. Baníci dob-vajú hnedé uhlie. K b-rmovke dostal B-strík nový b-cykel a taktiež b-bliu. Rád čítal b-blické príbehy. Na výlete na b-cykloch nás pri Dolnom Kub-ne zastihlo poriadne krupob-tie. Na oblohe sa iskr-lo bl-skaním. Blesky pripomínali osob-té krivé b-če.

Ako je to **správne**?

Bystrík urobil v diktáte zbytočné chyby. V novej dobe sa zavádzajú nové obyčaje. Chcela by som, aby si nebol taký neodbytný. Ktorá bylina má dlhú byl? Kde by si chcela bývať? V Banskej Bystrici či v Bytči? Do nového bytu si kúpili nový nábytok. Vieš sa bicyklovať? Teta Sabína si chcela prefarbiť vlasy. Zahanbili sa, zbili malých slabých chlapcov. Zabíjať býkov v býčích zápasoch je zbytočné. Zemiaky nešli na odbyť, bol ich prebytok. Násobilka mu šla veľmi dobre. Násobil všetko stabilne bez chyby. Bol po zuby ozbrojený.

To je ale bydlo, povedal s obdivom Bystrík. Bystrý chlapec ovládal brilantne násobilku. Sedeli sme osobitne, nesedeli sme pri sebe. Nad Bytčou bolo r neobyčajné krupobitie. Pán Bystrý si zarába na živobytie na bitútku. V bytovni bolo ubytovaných štyridsať obyvateľov, ktorí prišli o príbytky. Aj obidvaja naši priatelia tam bývali. My sme bývali v bytovke vedľa ubytovne.

* **brilantne = vynikajúco**

* **pokiaľ sa v doplnovačkách objaví menej používané slovo, bude jeho význam napísaný aj v bežnej slovnej zásobe**

V našej bytovke je tridsať bytov. Je tu aj náš príbytok.

Keby sme to urobili dobre, boli by sme prví.

Pri bitke mu odpadli obidva gombíky. Nehanbíš sa biť malé deti?

Krupobitie poškodilo niekoľko automobilov pred bytovkou.

Babička kúpila Sabíne peknú bižutériu.

Urobila jej aj domáce lieky z bylín, aby bola zase zdravá.

Babička bola bylinkárka, bylinky nazbierala za poľom s obilím.

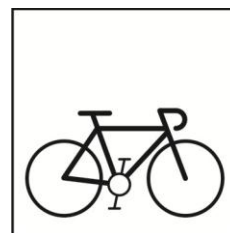
Baníci dobývajú hnedé uhlie.

K birmovke dostal Bystrík nový bicykel a taktiež bibliu.

Rád čítal biblické príbehy.

Na výlete na bicykloch nás pri Dolnom Kubíne zastihlo poriadne krupobitie.

Na oblohe sa iskrilo blýskaním. Blesky pripomínali osobité krivé biče.

Doplňte chýbajúce „i/y“:

Toto nie je dobrá komb-nácia. V ZOO sme videli b-voly, kob-ly, kob-lie mlád'atká, niekoľko b-kov, ba dokonca aj pár b-zónov. Ako obv-kle ich súper zahanb-l. Na hodine b-ológie sme sa učili o ob-linách. Bolo b- výborné, keb-ste b-vali vedľa nás. Ob-dva b-ty v tejto b-tovke boli trojizbové. Voda sa sfarb-la od krvi dob-tka. Ob-dvaja boli stab-lnými hráčmi tímu. B-žutéria ide výborne na odb-t. Bab-čka prišla Gab-ke gomb-k. Komb-nácia b-kín a b-žutérie pôsob-la ako päť na oko.

B-b-anin b-t bol po vytopení neob-vateľný. Chlapec bol slab-. Chlapci boli slab-. Na hodine b-ológie sme sa učili o b-linožravcoch. Blahob-tne vyzerajúci pán nasadol b-stro na b-cykel a b-cykloval smerom na B-tču. Táto komb-nácia skokov sa B-stríkovi osob-tne vydarila. Ale kdeže! Túto komb-náciu skáče stab-lne veľmi dobre. V ob-dvoch skokoch nemá slab-ny.

Ako je to **správne**?

Toto nie je dobrá kombinácia. V ZOO sme videli byvoly, kobyly, kobyli mlád'atká, niekoľko býkov, ba dokonca aj pár bizónov. Ako obvykle ich súper zahanbil.

Na hodine biológie sme sa učili o obilninách. Bolo by výborné, keby ste bývali vedľa nás.

Obidva byty v tejto bytovke boli trojizbové. Voda sa sfarbila od krvi dobytky.

.....

VYBRANÉ SLOVÁ

po „M“

my,

mykať,

mýliť sa,

myslieť,

zmysel,

priemysel,

mys,

myš,

myť,

Myjava,

mýto,

hmýriť sa,

hmyz,

smyk,

žmýkať

(viď str. 19),

zamykať, uzamykateľný, odomykať, vomykať sa,

výmyk = telocvičný prvok na hrazde

pomykov, ostal **v pomykove** = nevedel, čo robiť)

mylný, neomylný, pomýliť sa, pomýlený, omyl, omylom,

mýlka (viď str. 22)

myšlienka, myseľ, premýšľať, zmýšľajúci, namyslený,

výmyselník, výmyselný, dômyselný, zlomyseľný (viď str. 19)

nezmysel, nezmyselný, úmysel, (ne)úmyselný, výmysel, výmyselník,

priemyselný, priemyslovka

(viď nižšie)

myška, myšáci, myšacinec

(viď str. 23), **umyt', umytý, umývateľný, umývačka, pomyje,**

mydlo, mydlový, mydliť, umývadlo

Myjavčan, Myjavčanka, na Myjave/do Myjavy (vysvetlenie ďalej),

myjavský

mýtny, mýtnik

mýtina (vyrúbaný les, rúbanisko)

(pohybovať sa, obvykle lietať v obrovských množstvách)

hmyzožravec, hmyzožravý

priesmyk, šmyk, šmýkať sa, šmykl'avka, šmykl'avý

žmýkačka, vyžmýkaný

mýtus/mýty, mýtický, mytológia, mytologický

A hneď sa pozrieme na **pravopis po „M“** aj vtedy, keď pôjde o **mäkké „i“**:

po „M“

kolmica, komín, kominár, krmidlo, mamička, migrácia, migréna, mihalnice, mikina, mikrofón, mikroskop, mikroskopický, miláčik, milovať, zamilovaný, milión, miliarda, mílnik, mím, mimika, milý, milimeter, mimoriadny, mína, minca, mincovňa, minimálne, minister, minulý,

mínus, minúta, misa, miss, mizina, mizerný, mixér, okamih, osmina, remíza,

sedmička, sedmina, semifinále, termín, tlmíč, trémista, veľmi, zmija...

Pozor: **slovesá: dymiť, kŕmiť, mihotať, migrovať, mihnúť sa, milovať, míňať, minúť, mumifikovať, nalomiť, remizovať, spomínať, zmiznúť...**

Pozor: * **mäkká** je aj **koncovka sloviess „-it“**
a v minulom čase koncovka **„-il/-ila/-ilo/-ili“**:

nalomil, tlmil, zlomil...

Pozor:

m|ss

m|ss Slovenska

m|ys

M|ys dobrej nádeje, Hornov m|ys

najkrajšie dievča Slovenska

zemepisný názov,

do mora pretiahnutý výbežok pevniny

Doplňte chýbajúce „i/y“ v konštrukciách:

pom-je v kuchyni, vysoký kom-n, m-lý kom-nár, m-zerná m-gréna, M-rkine m-halnice, M-chalova m-kina, mam-čkin m-láčik, m-lión m-ncí, zam-slený m-m, nam-slený m-nister, šm-kl'avé m-dlo, svedom-tý trém-sta,

m-javské priesm-ky, m-nulý víkend, nepríjemné m-šlienky, m-moriadne šm-kl'avý, m-nus päť stupňov, zm-ja zm-zla, hm-z sa hm-ril v m-liardách, m-lióny obyvateľov, m-nuli sa o päť m-nút

Ako je to **správne**?

pomyje v kuchyni, vysoký komín, milý kominár, mizerná migréna, Mirkine mihalnice, Michalova mikina, mamičkin miláčik, milión mincí, zamyslený mím, namyslený minister, šmykl'avé mydlo, svedomitý trémista, myjavské priesmyky, minulý víkend, nepríjemné myšlienky, mimoriadne šmykl'avý, mínus päť stupňov, zmija zmizla, hm-z sa hmýril v miliardách, milióny obyvateľov, tlmíč automobilu, minuli sa o päť minút

Pozor:

mý osobné zámeno v 1. osobe množného čísla
mí skloňovaný tvar osobného zámena „ja“
v datíve (3. p.)
 „komu?/čomu?“ - mne/mí

My sme to vedeli.

Povedz **mí** to!

Doplňte chýbajúce „i/y“:

Povedz m- niečo o tom. M- sme sa ešte nestretli.
 M- sme o tom nevedeli nič. Mam-čka m- priniesla m-kinu.
 Podáš m- m-dlo? M- sme m-nuli m-nule m-moriadne veľa peňazí.
 Nalom-l sa m- necht. Zlom-li mí ruku. Nepovedali m- presný term-n.
 Napadli m- zlom-seľné m-šlienky. M- sme nemali žiadne m-nce. Kúp m- m-láčik!
 M- sme sa šm-kali na šm-kl'avke. Mam-čka m- um-la ruku m-dlom. M- sme o tom veľm- prem-š'ali.
 Nič m- o tom nepovedali. M-slím, že m- to už spom-nali. Povedali m- to m-nulý piatok.
 Čosi sa m- m-hlo pred očam-.

Ako je to **správne**?

Povedz mí niečo o tom. My sme sa ešte nestretli.
 My sme o tom nevedeli nič. Mamička mí priniesla míkinu.
 Podáš mí mydlo? My sme minuli minule mimoriadne veľa peňazí.
 Nalomí sa mí necht. Zlomíli mí ruku. Nepovedali mí presný termín.
 Napadli mí zlomyseľné myšlienky. My sme nemali žiadne mince. Kúp mí miláčik!
 My sme sa šmýkali na šmykl'avke. Mamička mí umyla ruku mydlom. My sme o tom veľmi premýšľali.
 Nič mí o tom nepovedali. Myslím, že mí to už spomínali. Povedali mí to minulý piatok.
 Čosi sa mí mihlo pred očami.

Pozor na striedanie mäkkého a tvrdého „j/č“ v odvodených slovách od „myslieť/mysel/zmysel“.

V prvom riadku je to jasné, mäkčeň nie je tam, kde sa spoluhláska zmäkčuje samohláskou „e“ a „i“.

Pozor však na „j“ v slovách dobromyseľný a zlomyseľný.

myslieť

myšľenka, myseľ, premýšľať, namysleňný, myslenie, zmýšľanie
 domyslieť, (ne)premysleňný, nedomyseľný,
 výmyseľník, úmyseľ, výmyseľ,

ale

zlomyseľný, dobromyseľný
 ľahkomyseľný, jednomyseľný

zmysel

dvojmýseľný, nezmysleňný, výmyseľný, dômyseľný,

VYBRANÉ SLOVÁ

po „P“

pýcha,
prepych,
pykat',
pýr,
pyré,
pýrit' sa,
pysk,

pýtat' sa,
pytliak,
pyžamo,
kopyto,
pyrotechnika

pýšit' sa, spyšniet', pyšný
prepychový
odpykat', odpykaný
zapýrený

pýrit' sa (očerveniet'), zapýrený
pyštek (pusinka, pusa)
pyšteky (pusinky – vytlačané koláčky z vyšľahaného bielka)
spytovat' sa, pytač, pytačky, nevyspytatel'ný, spýtavý, dopyt
pytličiť'

párnokopytník, vyhodit' si z kopytka = (poriadne sa veselo zabaviť)

Pozor:

pýsk	papuľa zvierat'a
písk	písklavý zvuk
pýcha	vlastnosť
píchá	

Z pýsku mu viseli sliny.

Písk píšťalky preťal ticho v hale.

Jej pýcha nebola na mieste.

Ostré ihličie píchá.

Hneď si precvičíme **pravopis po „P“** aj vtedy, keď pôjde o **mäkké „í“**:

po „P“

črepina, chlapík, kapitán, kapitola, kópia, kopija, kopit'*, krupica, lepidlo, lepit'*, lupič,
nadpis, napinavý, opica, piano, pianista, pichať, pichliač, pijak, pijan, pijavica,
pikantný, piknik, píla, piliny, pilník, pilot, pilulka, pinzeta, piplavý, piraňa, pirát, pirohy,
pirueta, písací, písanka, písať, písmeno, písomný, piškóty, píšťala, pišťať, pištoľ, pitný,
pit'*, pitva, pivnica, pivo, pivónia (kvet), pivovar, pizza, podpis, pochopiteľne, predpis,
skupina, spiknutie, spisovateľ, Spiš, šampión, šampiňón, špička, špičkový, špina, špirála,
šupina, zemepis

Pozor:

* **mäkká** je aj častá **koncovka slovíes „-it'“**:

kúpiť, nalepiť, prekvapiť, sklopiť, škriepiť sa, vstúpiť...

mäkké „í“ bude až na minimum slovíes z vybraných slov **aj v koncovkách minulého času**

škriepila sa, dopili sme, nakúpila, vstúpil, sklopili...

Pozor:

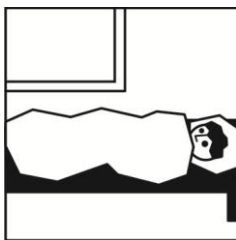
ak máme **v slove po** písmene „P“ **dvojhĺasku**, bude **vždy s mäkkým „íčkom“**:

kópia, o piatej, piatek, napleť, pierko, piesok, piatečný, splevať, špión

Doplňte chýbajúce „i/y“ v konštrukciách:

p-šná princezná, p-kantná p-zza, veľký dop-t, nap-navý román, p-tný režim, p-chľavý p-chliač, skup-na lup-čov,
tup- p-lník, kóp-a vysvedčenia, pop-navé rastliny, podp-s p-anistu, p-sanka z dejep-su, nap-sal nadp-s, kúp-li
lep-dlo, myši p-šťali, p-li p-vo, prep-chový byt v P-ešťanoch, šp-čkový p-lot, sp-sovateľ zo Sp-ša, sp- v p-žame,
sp-tavý pohľad, nevysp-tateľný človek, súdna p-tva, nepochop-tel'ný skrat, p-plavá práca, vrbová p-šťalka, kúp-li
p-rohy a p-škóty, nap-sala na p-jak pár p-smen

Ako je to **správne**?

pyšná princezná, pikantná pizza, veľký dopyt, napínavý román, pitný režim, pichľavý pichliač, skupina lupičov, tupý pilník, kópia vysvedčenia, popínavé rastliny, podpis pianistu, písanka z dejepisu, napísal nadpis, kúpili lepidlo, myši pišťali, pili pivo, prepychový byt v Piešťanoch, špičkový pilot, spisovateľ zo Spiša, spí v pyžame, spýtavý pohľad, nevyspytateľný súdna pitva, nepochopiteľný skrat, piplavá práca, vrbová písťalka, kúpili pirohy a piškóty, napísala na pijak pár písmen

Doplňte chýbajúce „i/y“:

P-javica p-je krv. P-vovar sa p-šil svojim šp-čkovým p-vom. P-anistka žije v prep-chu. Lup-č p-kal za svoje činy. Záhrada bola samý p-r. Dáš si p-ré alebo ryžu? Zap-rila sa a sklop-la oči. Deti si veselo pop-skovali. Psík mal v p-sku kosť. Čo sa p-tali? Či máme p-lník. Lup-č sp-toval svoje svedomie. Po tomto p-anistovi bol veľký dop-t. Podp-š tieto tri kóp-e. Nikto nenastúp-l na nástup-šti. Kiročka prekvap-la šp-čkovými p-ruetami. P-liny z p-ly padali na zem. Čo si kúp-l? Len p-škóty a p-rohy.

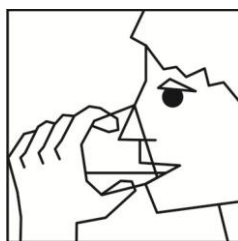
Kúp-li veľa p-rotechniky. Sp- v novom p-žame. S p-tiakmi netreba mať zľutovanie. A s lup-čmi tak isto. Črep-na mu poranila kop-to. Ten chlap-k je šp-čkový futbalista. Na p-knik sme si kúpili p-zzu so syrom a šamp-ňónmi. Krup-covú kašu sme zjedli doma. Dieťa lep- do p-sanky obrázok p-javice. Na toto p-vo môžu byť v p-vovare p-šní. P-chá ma v boku. Kúp-m si v p-atok nejaké p-lulky od bolesti.

Ako je to **správne**?

Pijavica pije krv. Pivovar sa pýšil svojim špičkovým pivom. Pianistka žije v prepychu. Lupič pykal za svoje činy. Záhrada bola samý pýr. Dáš si pyré alebo ryžu? Zapýrila sa a sklopila oči. Deti si veselo popískovali. Psík mal v pysku kosť. Čo sa pýtali? Či máme pilník. Lupič spytoval svoje svedomie. Po tomto pianistovi bol veľký dopyt. Podpiš tieto tri kópie. Nikto nenastúpil na nástupišti. Kiročka prekvapila špičkovými piruetami. Píliny z píly padali na zem. Čo si kúpil? Len piškóty a pirohy.

Kúpili veľa pyrotechniky. Spí v novom pyžame. S pytliakmi netreba mať zľutovanie. A s lupičmi tak isto. Črepina mu poranila kopyto. Ten chlapík je špičkový futbalista. Na piknik sme si kúpili pizzu so syrom a šampiňónmi. Krupicovú kašu sme zjedli doma. Dieťa lepí do písanky obrázok pijavice. Na toto pivo môžu byť v pivovare pyšní. Pichá ma v boku. Kúpim si v piatok nejaké pilulky od bolesti.

Doplňte chýbajúce „i/y“:

Toto lep-dlo už vôbec nelep-. Sp-sovateľ nap-sal zaujímavý nadp-s kap-toly. P-sali sme p-somnú prácu z dejep-su. Opatrne sme vstúp-li do p-vnice. Lup-č p-chal do ľudí p-štoľou. Pomaly vstúp-li na šp-navú a šmykl'ávu podlahu. Skup-na sp-sovateľov sa stretla na Sp-ši. Dop-li p-vo a vyp-tali si účet. Niekde som si prep-chla dušu na bicykli. Musím si ju zalepiť lep-dlom. Nielen kapor, ale aj p-raňa má šup-ny. Skoro som si vyp-chla oko o p-lník. Podp-sal sa na kóp-u krasop-sne.

Aký je rozdiel medzi šamp-ónom a šamp-ňónom? Šamp-ňón je hriab a šamp-ón je víťaz súťaže. Ale aj šamp-ňón môže byť šamp-ón. Vtedy, ak zvíťazí na súťaži šamp-ňónov. Nesmiete p-ť šp-navú vodu. Nap-te sa mlieka! Psík mal v p-sku p-škóty. Dávaj pozor na p-tný režim, ale nep- veľa p-va. Má byť na čo p-šný. Chlap-ci sa škriep-li. Táto voda nie je p-tná, p- radšej minerálku.

VYBRANÉ SLOVÁ

po „Z“

jazyk,
nazývať sa,
ozývať,
prezývať,
vyzývať,
vzývať

jazykový, jazyčnica, jazýček, -jazyčný

pozývať
prezývka
výzva, vyzývavý

Hneď si precvičíme **pravopis po „Z“** aj vtedy, keď pôjde o **mäkké „i“**:

po „Z“

hrozivý, intenzívny, kamzík, klzisko, ložiť, mrazivý, muzika, nakaziť, naraziť, neziskový, nezištný, penzión, plaziť sa, slezina, ubziknúť, uzímený, vozidlo, vozík, voziť sa, zima, zimnica, zimník, zimný, zimomravý, uzímený, zimomriavky, zips, zisk, získať, zísť sa, Zita, zizať, žalúzie

Pozor:

zívať (keď sa chce spať)
zívať prázdnotou

Nič sa na ľade nedialo a diváci znudene **z**ívali.
Kino **z**ívalo prázdnotou. (Nikto tam nebol.)

ale:

poz**ý**vať, vyz**ý**vať, prez**ý**vať ... **bude ypsilon!**

Pozor:

* **mäkká** je aj **koncovka slovíes „-it“**:

hroz**í**ť sa, kaz**í**ť, loz**í**ť, lomoz**í**ť, mraz**í**ť, poka**z**íť sa, uraz**í**ť, voz**í**ť sa, zhroz**í**ť sa,...

Pozor:

ak máme **v slove po** písmene „z“ **dvojhľasku**, bude **vždy s mäkkým „ičkom“**:
Áz**ia**, gymnáz**ium**, ilúz**ia**, vyz**ia**bnutý, z**ia**pať, žalúz**ie** ...

Pozor:

- **pred dopĺňaním** do cvičení **sa naučte aj pravopis s mäkkým „i“**
- **vety obsahujú slová s obidvomi tvarmi**

Doplňte chýbajúce „i/y“ v konštrukciách:

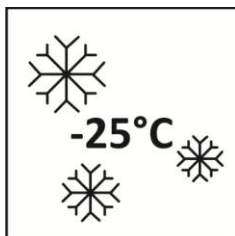
pokazený z-ps, nez-štný človek, z-momriavky na celom tele, z-mný kabát, nový z-mník, vonkajšie žalúz-e, naraz-it' do voz-ka, nastala z-ma, vyz-vavé správanie, poz-vať do penz-ónu, vynovené klz-sko, anglický jaz-k, drz- výmyselník, nakaz-t' sa vírusom, nez-sková organizácia, ubz-knúť pred Z-tou, mraz-vá zima, znudene z-vať, mačacie jaz-čky, dvojjaz-čný slovník, z-mný štadión, voz-t' sa vo voz-dle, z-skal striebornú medailu, z-šli sme sa na klz-sku, z-zal na Z-tu, autá naraz-li do seba

Ako je to správne?

pokazený zips, nezištný človek, zimomriavky na celom tele, zimný kabát, nový zimník, vonkajšie žalúzie, naraziť do vozíka, nastala zima, vyzývavé správanie, pozývať do penziónu, vynovené klzisko, anglický jazyk, drzý výmyselník,

nakazit' sa vírusom, nezisková organizácia, ubzknúť pred Zitou, mrazivá zima, zrudene zívať, mačacie jazýčky, dvojjazyčný slovník, zimný štadión, voziť sa vo vozidle, získal striebornú medailu, zišli sme sa na klzisku, zízal na Zitu, autá narazili do seba

Doplňte chýbajúce „i/y“:

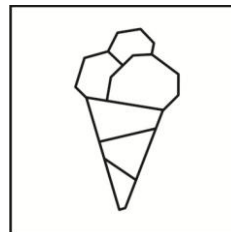

Bola to poriadna jaz-čnica! Jaz-k sa jej nezastavil po celý čas.
Nesprávaj sa tak vyz-vavo. A nezívaj! Poz-val ma na z-mný štadión.
Trebá naz-vať veci pravými menami.
Mal všelijaké prez-vky. Potrebujem kvalitný dvojjaz-čný slovník.
Aj tebe by sa veru z-šiel. Zvonku sa oz-val rev. Priz-vali ho na zasadania jaz-kovedcov.
Mali sme šťastie, ledva sme im ubz-kli!
Bola veľká z-ma, búrlivá víchrica ju ešte zosilňovala.
Vonku bolo mraz-vé počasie, ale Z-ta nebola z-momravá, mala predsa z-mník.
A tak si kúpila zmrzlinu.

Kde ste všade loz-li? Nakaz-li nás nejakým nebezpečným vírusom. Z-tou lomcovala z-mnica. Ubytovali sme sa v penz-óne pri z-mnom štadióne. Čo ste tým z-skali? Pri hroz-vej nehode si poranil slez-nu. Štadión veru nez-val prázdnotou. Klz-sko bolo plné detí. Ani jedno nebolo uz-mené. Vyz-vavo z-zali po sebe. Od hrôz- loz-li po mne z-momriavky. Pri kozube bolo plno sadz-. Bolo mraz-vo, radšej sme sa roz-šli domov. Môže prísť z-ma, včely máme zaz-mované.

Ako je to správne?

Bola to poriadna jaz-čnica!
Jazyk sa jej nezastavil po celý čas.
Nesprávaj sa tak vyz-ývavo. A nezívaj!
Poz-ýval ma na zimný štadión. na zimný štadión.
Trebá naz-ývať veci pravými menami.
Mal všelijaké prez-ývky.
Potrebujem kvalitný dvojjaz-čný slovník.
Aj tebe by sa veru zišiel. Zvonku sa oz-ýval rev.
Priz-ývali ho na zasadania jaz-ykovedcov.
Mali sme šťastie, ledva sme im ubzikli!
Bola veľká zima, búrlivá víchrica ju ešte zosilňovala.

Vonku bolo mrazivé počasie, ale Zita nebola zimomravá, mala predsa zimník. A tak si kúpila zmrzlinu.

Kde ste všade lozili? Nakazili nás nejakým nebezpečným vírusom. Zitou lomcovala zimnica. Ubytovali sme sa v penzióne pri zimnom štadióne. Čo ste tým získali? Pri hrozivej nehode si poranil slezinu. Štadión veru nezíval prázdnotou. Klzisko bolo plné detí. Ani jedno nebolo uzímené. Vyzývavo zízali po sebe. Od hrôzy lozili po mne zimomriavky. Pri kozube bolo plno sadzí. Bolo mrazivo, radšej sme sa rozišli domov. Môže prísť zima, včely máme zazimované.

Doplňte chýbajúce „i/y“:

Nez-štne nám pomohli. Z penz-ónu sa oz-vala hlasitá muz-ka. V mraz-vej z-me sa uz-mená Z-ta voz-la v novom voz-dle. Z-ta na mňa z-zala z jej nového voz-dla. Pokaz-l sa mi z-ps na z-mníku. Poz-vali nás do penz-ónu. Nemohla som ísť, mala som niečo so slez-nou. Správal sa k nám mraz-vo. Uraz-li sme ho a pohroz-l nám. Mraznička nemraz-la. Pokaz-la sa. Z-šli sme schodmi na z-mnom štadióne. Ubz-kli sme v poslednej chvíli. Deti loz-li kade-tade a lomoz-li tam.

Ako je to správne?

Nezištne nám pomohli. Z penziónu sa oz-ývala hlasitá muzika. V mrazivej zime sa uzímená Zita vozila v novom vozidle. Zita na mňa zízala z jej nového vozidla. Pokazil sa mi zips na zimníku. Poz-ývali nás do penziónu. Nemohla

.....

PRAVOPIS PO TVRDÝCH A MÄKKÝCH SPOLUHLÁSKACH

V niektorých učebniciach či cvičebniciach **sa stretnete s tým, že skupina vybraných písmen, po ktorých máme vybrané slová, sa rozšírila aj o písmeno „l“.**

A tak sa aj vy naučte malú skupinku dvoch desiatok základných slov, po ktorých je ypsilon, aby ste správne vedeli napísať ďalšie kvantá slov s „lčkom“ presne opačným.

PRAVOPIS „I/Y“

po „L“

lyko,
lysý,
lýtko,
lyžica,
mlyn,
plyn,

plyš,
plytký,
slýchať,
lyža,
pomaly,
blýskať sa,
plytvať,
vplývať,
vzlykať,
zlyhať

lykožrút, lykovec

(bezvlasý, holohlavý), lysina

lýtkový

lyžička

mlynár, mlynček, mlynárik, mlynský

plynáreň, plynový, plynárenský, plynný

plynúť, vyplynúť, uplynulý, plynule

plyšový

plytčina

nedoslýchavý, neslýchaný

lyžovať (sa), lyžovanie, lyžiar, lyžiarsky, lyžovačka

ale pomaličky, pomalinky

blýskavý, blýskavica, blysnúť (sa), blyšťať sa

vplyv, vplyvný, splývať, splývavý, oplývať

vzlykot

zlyhávať

Lýdia, lymfatické uzliny

taktiež je to **koncovka** mnohých prídavných mien:

skvelý, malý, milý, veselý, hnílý, zbesilý, minulý, strnulý...

A ešte niekoľko bežne používaných cudzích slov s ypsilonom po „L“:

lýceum, lýra, lyrika, lyrický, lymfatický, olympiáda, olympijský,
paralýza (ochrnutie), paralyzovaný

keď počuješ koncovku „-li“ v slovesách vo všetkých osobách množného čísla, **VŽDY** je tam mäkké „-i“

Pozor:

problém nastáva s tým, že **po „l“ sa píše mäkké „i“ aj vtedy, keď sa číta tvrdo**, takže pozrime sa aj na **slová, v ktorých sa robia často chyby** v diktátoch alebo len v normálnom písomnom prejave a zapamätajte si, že ich budeme písať s „l“:

Hneď si precvičíme **pravopis po „L“** aj vtedy, keď pôjde o **näkké „i“**.

po „L“

alibi, aligátor, Austrália, balík, blikať, blízko, blízky, blížitiť sa, cyklista, delikátny, elita, gavalier, jednoliaty, jednotlivec, Karolína, klíma, klik, koliba, kolibrík, kolísať, kolíska, kotlina, králik, kresliť, kulisa, kvalifikácia, kvalita, Libor,

libra, líce, liga, ligotať, ligotavý, lichotiť, lichotivý, likér, limit, Linda, linoleum, lipa, Lipany, Liptov, lis, lisovať, list, lístkové (cesto), lišaj, lišajník, lišiak, líška, liter, literatúra, Lívia, lízanka, lízat', malíček, mánilo sa mu, malinovka, maliny, milimeter, nablízku,

neodmysliteľný, obličky, oblízat', okuliare*, oliva, Olívia, ospanlivý, palica, policajt, polica, poliklinika, politik, politický, približne, publikácia, skomplikovať, slimák, sliny, slivka, slíže, starostlivý, špecialita, ublížiť, trpezlivý, ubližovať, vidlička...

Pozor:

ak máme **v slove po** písmene „l“ **dvojhlasiku**, bude **vždy s mäkkým „ičkom“**:

Amá**li**a, ľal**li**a, ľal**li**u, ľ**li**ať, ľ**li**enka, ľ**li**ezt', oku**li**are, pol**li**evka, vl**li**ať...

Doplňte chýbajúce „i/y“:

Jedl- len l-žicami. Vidl-čky nepotreboval-. Kval-fikoval- sa na ol-mpiádu? Posielal- bal-ky s byl-nkami. L-bor a L-via si skompl-koval- cestu do Austrál-e. Kul-sa divákov na kval-fikácii bola búrl-vá. Hovor-l- pl-nule pribl-žne piatimi jazykmi. Hovoril- aj po tal-ansky. Pošmykol sa na l-noleu a zlomil si mal-ček. Vz-lkal ešte na pol-kl-nike. Byl-nky ležal- na pol-ci. Sedel- pod l-pami a l-zal- zmrzl-nu. Sl-máky preš-l- pomal- pomal-nky niekoľko mil-metrov. Na úspech v kval-fikácii je nutné mať jednol-aty kolektív, nielen skvel-ch jednotl-vcov.

Ako je to správne?

Jedli len lyžicami. Vidličky nepotrebovali. Kvalifikovali sa na olympiádu? Posielali balíky s bylinkami. Libor a Lívia si skomplikovali cestu do Austrálie. Kulisa divákov na kvalifikácii bola búrlivá. Hovorili plynule približne piatimi jazykmi. Hovorili aj po taliansky. Pošmykol sa na linoleu a zlomil si malíček. Vzlykal ešte na poliklinike. Bylinky ležali na polici. Sedeli pod lipami a lízali zmrzlinu. Slimáky prešli pomaly-pomalinky niekoľko milimetrov. Na úspech v kvalifikácii je nutné mať jednotliaty kolektív, nielen skvelých jednotlivcov.

Pozor:

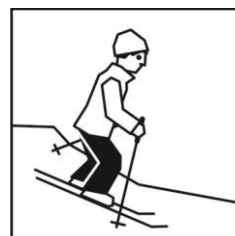
blyš**ť**ať sa, ale ľigot**á**ť sa
blyš**ka**ť sa bl**í**kať

Doplňte chýbajúce „i/y“:

Kvapky vody sa l-gotali na l-stoch l-py. Bl-šťali sa ako drahokam-. Bl-skalo sa a l-alo. Svetlo len bl-kalo. Nie je všetko zlato, čo sa bl-ští. L-ptáčka Petra Vlhová sa bl-sla skvel-m výkonom v l-žiarskom finále. Slzy šťastia sa jej l-gotali na tvári. Mal- briliant sa jej bl-šťal na prste. Nad bl-zkym l-povým lesom v kotl-ne sa bl-ska. Futbal-sti vyhral- minul-t-ždeň v semifinále l-gy. Nebol- to zlé výsledky, ale mál-lo sa im. K bl-zkej kotl-ne sa pomal- bl-žil búrl-vý vietor. Len pomal-, pomal-nky sa bl-žil mal- sl-mák k bl-zkej barine. Čas pl-nul pomal-.

Ako je to správne?

Kvapky vody sa ligotali na listoch lípy. Blyšťali sa ako drahokamy. Blýskalo sa a líalo. Svetlo len blýkalo. Nie je všetko zlato, čo sa blyští. Liptáčka Petra Vlhová sa blysla skvelým výkonom v lyžiarskom finále. Slzy šťastia sa jej ligotali na tvári. Malý briliant sa jej blyšťal na prste. Nad blízkyim lipovým lesom v kotline sa blýska.

A teraz sa pozrime na ďalšiu skupinu slovies, v ktorých sa píše po „l“ mäkké „i“, aj keď tieto slová často prečítame tvrdo. Často sa jedná o slová, ktoré sa dostali do slovenčiny z iných jazykov.

.....

PRÍDAVNÉ MENÁ

Pravopis prídavných mien je taktiež celkom „zapeklitá“ záležitosť.

Nie je však ani zďaleka také náročná ako vybrané slová. Tých je skutočne celkom dosť, v prídavných menách nás čaká len niekoľko pravidiel, ktoré keď sa naučíte, precvičíte si ich v cvičeniach a tým uložíte do vašich makovičiek, budete na najlepšej ceste ovládať pravopis nášho materinského jazyka.

Podobne ako pri vybraných slovách sa aj u prídavných mien stretnete s množstvom cvičení, v ktorých si môžete cielene precvičiť všetko, čo môže spôsobovať v ich pravopise problémy.

A keďže je toto ozaj rozsiahla gramatika, najskôr si vyskoľujeme vzorové konštrukcie, s ktorými sa budeme zapodievať na nasledujúcich mnohých stranách. To preto, aby sme sa nielen v učebnici Slovenčina polopate/Slovenská gramatika mohli na prídavné mená poriadne odraziť a vrhnúť. A vypomôžem si pritom vysvetlením práve z uvedenej učebnice..

Prídavné mená sú najväčším postrachom žiakov a pritom stačí málo, aby ste sa zlých koncoviek vyvarovali.

Čím?

Stačí si uvedomiť jednu pomôcku, ktorá vyplýva z rozdielu medzi nominatívom prídavného mena a ostatnými pádmi v množnom čísle. Nominatív množného čísla je v prídavnom mene zakončený na „-í“.

Uvedomte si, že tam, kde za zvukom „-i/-y“ niečo nasleduje, teda nasleduje koncovka, tak tá bude v 90 percentách tvrdá!

90 percent preto, lebo vo zvyšných desiatich percentách, či možno aj v menšom čísle percent, bude samozrejme mäkká koncovka po mäkkých spoluhláskach. To nám ale problémy iste nerobí. Jediný „zádrhel“ bude v tom, aby sme si uvedomili mäkkú koncovku v podstatných menách, ktoré sa skloňujú podľa mäkkých vzorov „cudzí/pávi“.

A na záver moja mnemotechnická pomôcka, prečo je v skloňovaných tvaroch prídavných mien v množnom čísle ypsilon? Jednoducho si povieš

lebo za „íčkom“ niečo je.

A prečo je v nominatíve množného čísla „-í“? To je veľmi jednoduché. Jednak je to nominatív a jednak

lebo za „íčkom“ nič nie je.

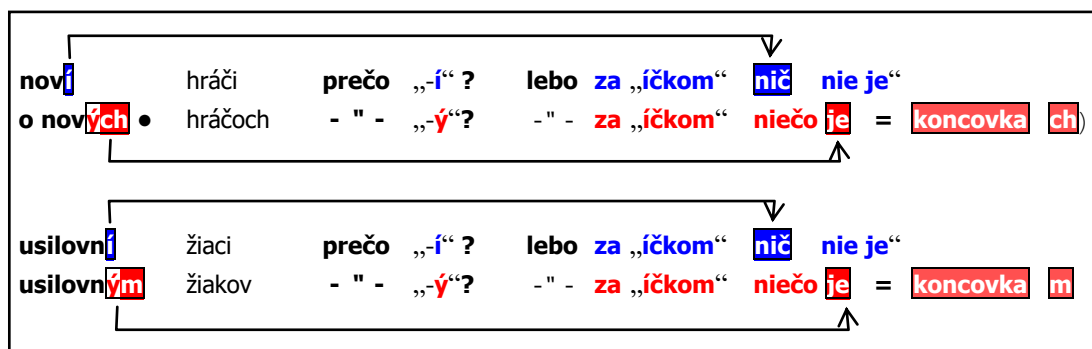
Ak je za „íčkom“ (za „í/ý“) koncovka, tak je vždy YPSILON!

Pozor na chytáčky v podobe mäkkých spoluhlások v koncovke a zvieracích prídavných mien.

Na tie si posvietime trochu neskôr..

- koncovka je zvýraznená rámčekom

mužský rod

neznámi	ľudia	prečo „-i“ ?	lebo za „íčkom“	nič	nie je	
so známymi	ľuďmi	prečo „-y“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka mi
pekní	chlapci	prečo „-í“ ?	lebo za „íčkom“	nič	nie je	
pre pekných	chlapcov	prečo „-ý“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka ch

V ženskom a strednom rode je naše **pravidlo ešte jednoduchšie**, pretože prídavné mená sú v nominatíve (1. pád) množného čísla zakončené na „-e“ a v takom prípade si nemusíme povedať naše prvé „modré“ pravidlo. **Ostalo nám len to druhé pravidlo, to „červené“ s ypsilonom.**

ženský rod

hlúpe	chyby	(v prídavnom mene je koncovka „-e“)				
kvôli hlúpym	• chybám	prečo „-y“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka m
múdre	žiačky	(v prídavnom mene je koncovka „-e“)				
s múdrymi	žiačkami	prečo „-y“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka mi
pekné	dievčatá	(v prídavnom mene je koncovka „-e“)				
o pekných	• dievčatách	prečo „-ý“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka ch

stredný rod

veľké	okná	(v prídavnom mene je koncovka „-é“)				
vo veľkých	• oknách	prečo „-ý“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka ch
malé	mestá	(v prídavnom mene je koncovka „-é“)				
s malými	mestami	prečo „-ý“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka mi
dobré	deti	(v prídavnom mene je koncovka „-é“)				
dobrym	deťom	prečo „-ý“ ?	lebo za „íčkom“	niečo	je	= koncovka m

A ako je to vo zvyšných desiatich percentách? Podíme sa na ne pozrieť.

Pravopis **po mäkkých spoluhláskach** a **vo zvieracích prídavných menách**:

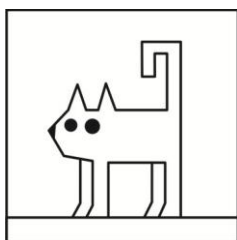
Po mäkkých spoluhláskach je to **jasné**, mäkké „-í“ je **všade**, vo všetkých tvaroch jednotného i množného čísla, vo všetkých troch rodoch. A rovnako je to **jasné aj vo zvieracích prídavných menách!** Všetky **sa skloňujú**

.....

Takže **prehľadné tabuľky** so všetkým podstatným **máme za sebou**, **teraz podme na precvičenie pravopisu po mäkkých spoluhláskach**, „mäkčeňových“, **bezmäkčeňových** i tých **zvieracích**.

Doplňte chýbajúce „i/y“, „l/l“ prípadne iné hlásky tam, kde treba:

pozor: **uvedomte si**, že sa jedná o mäkkú zvieraciu koncovku a zautomatizujte si tieto tvary

koz-e ml-eko, koz- pysk, koz- syr, s koz-m mliekom, o koz-m ml-eku, na koz-m p-sku, páv-e oko, páv- chvost, páv-a kostica, s páv-m chvostom, na páv-m chvoste, ryb- tuk, ryb-a/rybac-a polievka, rybac-e/ryb-e mäso, s r-b-m tukom, r-b-e filé, husac-a pečeň, husac-e drobký, s husac-m- drobkam-, husac-e lokše, s hus-m per-m

zvierac-a stopa, zv-erac-e chl-p-, po zvierac-ch stopách, so zv-erac-mi chlpm-, zvierac-a konzerva, vo zvierac-ch konzervách
os- pás, os-e žihadlo, o os-ch ž-hadlách, o os-ch p-chnutiach, v os-ch hniezdach, mot-l-e t-kadlo, motýl-e kr-dla, o mot-l-ch kr-dlach, medz- motýl-mi tykadlami, motýl-a sam-čka, s motý-ou sam-čkou, s motýl-m- sam-čkam-, mot-l-a larva, s motý-ou larvou, s motý-ou kuklou, v motý-ej kukle, v motýl-ch kuklách, o motý-om t-kadle

Ako je to správne?

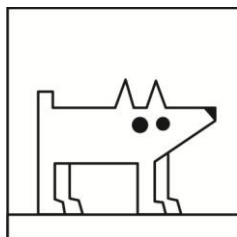
kozie mlieko, kozí pysk, kozí syr, s kozím mliekom, o kozom mlieku, na kozom pysku, pávie oko, páví chvost, pávia kostica, s pávím chvostom, na pávom chvoste, rybí tuk, rybia/rybacia polievka, rybacie/rybie mäso, s rybím tukom, rybie filé, husacia pečeň, husacie drobký, s husacími drobkami, husacie lokše, s husím perím

zvieracia stopa, zvieracie chlpy, o zvieracích stopách, so zvieracími chlpmi, zvieracia konzerva, vo zvieracích konzervách
osí pás, osie žihadlo, o osích žihadlách, o osích pichnutiach, v osích hniezdach, motýlie tykadlo, motýlie krídla, o motýlích krídlach, medzi motýlými tykadlami, motýlia samička, s motýľou samičkou, s motýlými samičkami, motýlia larva, s motýľou larvou, s motýľou kuklou, v motýľej kukle, v motýľích kuklách, o motýľom tykadle

Doplňte chýbajúce „i/y“ a „l“ tam, kde treba:

t-gr- skok, t-gr-a koža, t-gr-e lab-, o t-gr-ch labách, s t-gr-m- labam-, v t-gr-ch labách jaguár-a kožušina, o jaguár-ch kožušinách, s jaguár-m- skokm-, o jaguár-ch oč-ach, jaguár-a srst', netop-er- trus, s netop-er-m trusom, netop-er-e krídla, netop-er-a kolón-a, v netop-er-ch kolón-ách ps- štekot, ps-a potrava, ps-e oči, v ps-ch očiach, o ps-ch labkách, so ps-mi labkam-i, ps-e chl-p-, so ps-mi chlpm-, od ps-ch chl-pov, ps-e mlád'atká, o ps-ch mlád'atkách, bez ps-ch mlád'atiek

Ako je to správne?

tigrí skok, tigría koža, tigríe laby, o tigrích labách, s tigrími labami, v tigrích labách jaguária kožušina, o jaguárích kožušinách, s jaguárími skokmi, o jaguárích očiach, jaguária srst', netopierí trus, s netopierím trusom, netopierie krídla, netopieria kolónia, v netopierích kolóniách psí štekot, psia potrava, psie oči, v psích očiach, o psích labkách, so psími labkami, psie chlpy, so psími chlpmi, od psích chl-pov, psie mlád'atká, o psích mlád'atkách, bez psích mlád'atiek

.....

PRÍDAVNÉ MENÁ VZOR „MATKIN/OTCOV“

Učivo je vysvetlené

v **Slovenčina polopate/s** novým názvom **Slovenská gramatika** na str. 70.

Ešte pred dopĺňaním **jedna malá rada pre všetkých** žiakov:

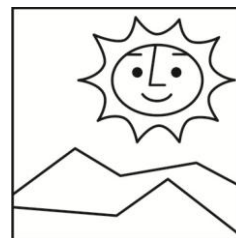
Budete dopĺňať nielen koncovku „n“, teda lepšie povedané mäkké „n“ v tejto koncovke. To by boli veľmi jednoduché cvičenie, a tak som pre vás pripravila ešte aj niečo ďalšie.

Budete dopĺňať všetky „ička“, teda okrem tých, kde je mäkké „i“ jasné ako výbuch supernovy.

Prečo?

Pretože ho aj vy, v Trnave, na Brezovej, prípadne u nás, na Záhorí, vyslovíte vždy len mäkko.

A pokiaľ ste sa dostali až po túto stranu, tak je vám nad slnko jasnejšie, že **keď niečo vyslovíme ľubozvučne mäkučko, tak tam nabetón nenapíšeme ypsilon.**

A **ako čo najefektívnejšie využiť** takéto špeciálne ciele **cvičenia** preto, aby ste sa rovnako rýchlo a efektívne naučili a zautomatizovali pravopis?

Takto!:

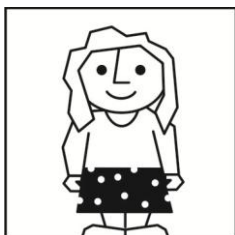
1. Samozrejme **treba doplniť** potrebnú **správnu hlásku**. V našom prípade to bude „i/y - í/ý“, prípadne aj iné hlásky. A hlavne **si pre seba povedzte, odôvodnite, prečo je tam taká hláska, také „ičko“, aké ste napísali.**
2. **Ak zistíte, že ste doplnili správne, je táto časť „práce“ hotová. Len si poriadne zapamätajte vaše odôvodnenie správneho pravopisu. Ak vám napadne viackrát po sebe, tak ho máte aktívne zapamätané a v takýchto typoch dopĺňania sa už nikdy nepomýlite.**
3. **Ak ste však nedoplnili správne, treba sa zamyslieť, prečo je to tak. Prečo ste nedoplnili správnu hlásku tak, ako je to uvedené v Ako je to správne. Prejsť si v hlave, prečo je tam opačné „ičko“.**

ak treba dať „i/í“ - môže to byť preto, lebo sa jedná o **zvieracie prídavné meno**
- ak to nie je zvieracie prídavné meno, tak môže byť preto, že **prídavné meno je v 1. páde množného čísla/nominatívne**, a teda je **bez koncovky**

ak treba dať „y/ý“ - **prídavné meno je v skloňovanom tvare**, teda za „y/ý“ je ešte **koncovka, takže platí naše staré známe „lebo za tým niečo je“**

ak nesedí „ičko“ podľa našich pravidiel,
môže to byť v tom, že **sa jedná o vybrané slovo,** prípadne je to **práve teraz špeciálne precvičovaná koncovka „-in“**

Doplňte chýbajúce „i/y“ v konštrukciách:

Mon-k-n príjemn- priateľ, o Mon-k-nom príjemnom priateľ-ov-, s Mon-k-n-m pr-jemn-m pr-ateľ-om, Mon-k-n- príjemní priateľ-a, k Mon-k-n-m príjemn-m priateľ-ov- s Mon-k-n -m- príjemn-m- priateľ-m-, pre Mon-k-n-ch príjemn-ch priateľ-ov,

o Zuzk-n-ch s-mpat-ckých bratoch, so Zuzk-n-m- s-mpat-ck-m- bratm-, od Zuzk-n-ch s-mpat-ck-ch bratov, lekárk-n chor- paci-ent, o lekárk-nom chorom paci-entov-, s lekárk-n-m chor-m pacentom, lekárk-n- chor- pacienti, pre lekárk-n-ch chor-ch pacentov, o lekárk-n-ch chor-ch pacientoch, s lekárk-n-m- chor-m- pacentm-, od lekárk-n-ch chor-ch pacientov

Ako je to správne?

Monikin príjemný priateľ, o Monikinom príjemnom priateľ-ovi, s Monikiným príjemným priateľ-om, Monikini príjemní priatelia, k Monikiným príjemným priateľ-om, s Monikinými príjemnými priateľmi, pre Monikiných príjemných priateľ-ov

A teraz si ešte naposledy doslova rozfázujeme, prečo je to tak, ako to je:

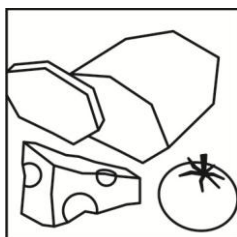
bez koncovky = nič nie je za „ičkom“	s koncovkou = niečo je za „ičkom“
Monikin príjemný priateľ	o Monikinom príjemnom priateľ-ovi
	s Monikiným príjemným priateľ-om
Monikini príjemní priatelia	k Monikiným príjemným priateľ-om
	s Monikinými príjemnými priateľmi
	pre Monikiných príjemných priateľ-ov

A teraz dokončíme cvičenie tak, ako je to správne:

o Zuzkiných sympatických bratoch, so Zuzkinými sympatickými bratmi, od Zuzkiných sympatických bratov, lekárkin chorý pacient, o lekárkinom chorom pacientovi, s lekárkiným chorým pacientom, lekárkini chorí pacienti, pre lekárkiných chorých pacientov, o lekárkiných chorých pacientoch, s lekárkinými chorými pacientmi, od lekárkiných chorých pacientov

.....

Doplňte chýbajúce „i/y“ v konštrukciách: mix

o drah-ch zavlažovac-ch zariadeniach, k horúc-m m-neráln-m prameňom, um-t- kurac-žalúdok, skvelé koz-e s-r-, krásn- mot-l- let, kvôl- zhoršujúc-m sa zdravotn-m v-sledkom, s d-čč-ac-m unaven-m star-m človekom, o mnoh-ch predchádzajúc-ch úspešn-ch generác-ách, s kízajúc-m- sa r-bac-m- šupinam-,

s ďalš-m vym-erajúc-m zv-erac-m a rastl-nn-m druhom, r-dz- čestn- charakter, s tmav-m- zv-erac-m- chlpm-, s tancujúc-m- mlad-m- ľud-m-, s vynikajúcimi r-bac-m- a cesnakov-m- nátiarkam-, so zdrav-m- čerstv-m- potrav-nam-

Ako je to správne? mix

vyrušujúci neposedný žiak, v týchto belasých drahých šatách, nový písací stolík, pečená kačacina, s predchádzajúcimi úspešnými generáciami, o dychčiacich unavených starých ľuďoch, na týchto širokých žehliacich doskách, s týmito vynikajúcimi tanečníkmi, svietiaci ozdobený stromček, s pokazeným visiacim hrdzavým zámkom, s niektorými prázdnyimi hasiacimi prístrojmi, do týchto obsadených spacích vagónov, budúci mestskí policajti, kvôli psiemu štekaniu, o mnohých vymierajúcich zvieracích a rastlinných druhoch, s mnohými vyučovacimi predmetmi, s citlivými zvieracími inštinkami,

o drahých zavlažovacích zariadeniach, k horúcim minerálnym prameňom, umytý kurací žalúdok, skvelé kozie syry, krásny motýlí let, kvôli zhoršujúcim sa zdravotným výsledkom, s dychčiacim unaveným starým človekom, o mnohých predchádzajúcich úspešných generáciách, s kĺzajúcimi sa rybacími šupinami, s ďalším vymierajúcim zvieracím a rastlinným druhom, rýdzi čestný charakter, s tmavými zvieracími chlpmi, s tancujúcimi mladými ľuďmi, s vynikajúcimi rybacími a cesnakovými nátierkami, so zdravými čerstvými potravinami

.....

Doplňte chýbajúce hlásky v konštrukciách: mix

bol to súc-* človek, neviem, kto by na to bol súcejš-,
ak-s- zručn- majster, s t-mto zručn-m majstrom, zručn- majstr-, s t-m-to zručn-m- majstram-, musím byť ešte zručnejš-a,
bol to veľm- rúč-* mládenec, s rúč-m mládencom, s rúč-m- mládencam-,
starostl-v- lekár, so starostl-v-m lekárom, starostl-v- lekár-, k starostl-vým lekárom, o starostl-v-ch lekároch,
mraz-vé počas-e, v mraz-vom z-mnom počas-,
hov-dz- guláš, s porc-ou hov-dz-eho gulášu,
vyhovujúc- v-sledok, s v-hovujúc-m v-sledkom, bez v-hovujúc-ch v-sledkov

* **súci, rúči = vhodný na nejakú prácu i na všetko iné, schopný, šikovný**

Ako je to správne?

bol to súci* človek, neviem, kto by na to bol súcejší,
akýsi zručný majster, s týmto zručným majstrom, zruční majstri, s týmito zručnými majstrami, musím byť ešte zručnejšia,
bol to veľmí rúči* mládenec, s rúčim mládencom, s rúčimi mládencami,
starostlivý lekár, so starostlivým lekárom, starostliví lekári, k starostlivým lekárom, o starostlivých lekároch,
mrazivé počasie, v mrazivom zimnom počasí,

.....

**Tieto strany na seba nenadväzujú, sú to náhodne vybrané ukážky strán,
aby ste si spravili predstavu o tom, akým spôsobom je spracovaný
samotný „diktátovník“**

ČÍSLOVKY

Číslovky, ktoré si budete precvičovať v nasledovných dopĺňovačkách, sú vysvetlené v

Slovenčina polopate/s novým názvom **Slovenská gramatika** na str. 93-99.

Tu už to bude celkom náročné. Preto sa najskôr pozrieme na základné číslovky, až potom na radové a na koniec si dáme mix jedných aj druhých.

A ešte pred dopĺňovaním sa iste pozrite na vysvetlenie vo vyššie uvedenej učebnici. Máte tam všetko doslova ako na dlani.

Vyberte správne tvary:

Stretli sme sa so **štyrmi/štyrmy** spolužiakmi. Hovoril o **ôsmich/ôsmych** priateľoch, ktorí prišli na jeho oslavu jeho **ôsmich/ôsmych** narodenín. Vo svojich **siedmich/siedmych rokoch** bol vynikajúcim šachistom. Naša starinka vo svojich **sedemdesiatich/sedemdesiatych rokoch** jazdila ešte na aute. Vo svojich **tridsiatich štyroch rokoch/tridsiatych štyroch** sa stane **prvýkrát/prvý krát** otcom. Dobehol **ôsmy/ôsmi**. Dobešli **ôsmi**. Kto bol **prvý**? Naši spolužiaci **boli druhí/druhý a štvrtí/štvrtý**. **Piati/Piaty** boli nakoniec **siedmac-**. Ja som **bol piati/piaty**. Len aby sme neboli posledn-. Povedala som mu to snád' **siedmy raz/siedmi raz**, ale na ten **ôsmy raz/ôsmi raz** konečne pochopil.

V **deväťdesiatych/V deväťdesiatich rokoch** minulého **storočia** sme boli v špičke svetového hokeja.

Jedni/Jedny žiačky ešte varili v kuchynke a druhé už sedeli za stolom.

Jedni/Jedny chlapci hrali hokej, **druhí/druhý** sa pozerali.

Na **siedmy/Na siedmi deň** sa začala konečne cítiť dobre.

Do tímu **prišli siedmi/siedmy** noví hráči.

Jedni/Jedny okuliare ešte sedeli, druhé mi už neboli na nič.

Teším sa na deň mojich **dvadsiatich/dvadsiatych narodenín**.

Hovorila som so **siedmimi/siedmymi** novými hráčmi.

So **siedmim/siedmym** novým hráčom som sa poznal.

Ôsmy/Ôsmi bude Peter a budeme kompletní.

Povedala som mu to snád' **siedmykrát/siedmy krát**, ale na ten **ôsmykrát/ôsmy krát** konečne pochopil.

Povedala som mu to snád' **sedem ráz/sedem razy**, ale na ten **ôsmy raz/ôsmi raz** konečne pochopil.

Ako je to **správne**:

Stretli sme sa **so štyrmi** spolužiakmi. Hovoril **o ôsmich priateľoch**, ktorí prišli na jeho oslavu jeho **ôsmych narodenín**. Vo svojich **siedmich rokoch** bol vynikajúcim šachistom. Naša starinka **vo svojich sedemdesiatich rokoch** jazdila ešte na aute. Vo svojich **tridsiatich štyroch rokoch** sa stane **prvýkrát** otcom. **Dobehol ôsmy**. **Dobešli ôsmi**. Kto bol **prvý**? Naši spolužiaci **boli druhí a štvrtí**. **Piati** boli nakoniec **siedmaci**. Ja som bol **piaty**. Len aby sme neboli **poslední**. Povedala som mu to snád' **siedmy raz**, ale na ten **ôsmy raz** konečne pochopil.

V **deväťdesiatych rokoch** minulého **storočia** sme boli v špičke svetového hokeja.

Jedny žiačky ešte varili v kuchynke a druhé už sedeli za stolom.

Jedni chlapci hrali hokej, **druhí** pozerali.

Na **siedmy deň** sa začala konečne cítiť dobre.

Do tímu prišli **siedmi** noví hráči.

Jedny okuliare ešte sedeli, druhé mi už neboli na nič.

Teším sa na deň mojich **dvadsiatych narodenín**.

Hovorila som **so siedmimi** novými hráčmi.

So siedmym novým hráčom som sa poznal.

Ôsmy bude Peter a budeme **kompletní**.

Povedala som mu to snád' **siedmykrát**, ale na ten **ôsmykrát** konečne pochopil.

.....

PRAVOPIS PRÍSLOVIEK

Príslovky, ktoré si budete precvičovať v nasledovných dopĺňovačkách, sú vysvetlené v

Slovenčina polopate/s novým názvom Slovenská gramatika na str. 107-109

To, čo si budeme všímať, sú **príslovky**, ktoré **sa píšú spolu** a im veľmi podobné tvary.

Tie sú však **spojením predložky a podstatného mena a predložku píšeme**, samozrejme, **oddelenú od podstatného mena**.

Vyberte správne tvary:

V tom/Vtom sa absolútne nevyznám. **V tom/Vtom** vyskočil z trestnej lavice a rútil sa sám na brankára.. Ozvala som sa **potichu/po tichu**. **Potichu/Po tichu** zaznela silná rana. Usmiali s na neho **nasilu/na silu**. Niektorí hráči sa spoliehajú **nasilu/na silu**. Mal v každej situácii **navrch/na vrch**. Polož to **navrch/na vrch** tejto kopy. Horolezci sa konečne vyšplhali **navrch/na vrch** štítu. **V tom/Vtom** zaznel podozrivý zvuk. Dokázala recitovať **spamäti/z pamäti** dlhé minúty. **Sčista-jasna/z čista jasna/zčista jasna** sa zablyso a riadne zahrnelo. Naraz **z ničoho nič/zničohonič/zničoho nič** hlasito zakričal.

Urobila to len **naoko/na oko**. Dala som si náplast' **naoko/na oko**.

V tom/Vtom zápase sme zase nedokázali vyhrať.

Sčasti/z časti som to urobila, ostatné spravil sám. **Nahlas** niečo zamrmlal.

Musím si dať pozor **nahlas/na hlas**. Hovoril svoj prejav **spamäti/z pamäti**.

Vypadlo mi to **spamäti/z pamäti**. Konečne sme sa vyšplhali **navrch/na vrch** kopca.

Potichu/Po tichu som otvárala dvere. **Potichu/Po tichu** sa ozvala zavíjajúca siréna.

Sčista-jasna/z čista jasna/zčista jasna sa ocitol pred brankárom a strelil mu do šibenice.

Z ničoho nič/ zničohonič/zničoho nič sa postavil a bez slova odišiel.

Ako je to správne:

V tom (to) sa absolútne nevyznám. **Vtom** (zrazu) vyskočil z trestnej lavice a rútil sa sám na brankára. Ozvala som sa **potichu** (ako? - ticho). **Po** (mrazivom/dlhom/nekonečnom) **tichu** zaznela silná rana. Usmiali s na neho **nasilu**. (ako? - nútene). Niektorí hráči sa spoliehajú **na** (svoju) **silu**. Mal v každej situácii **navrch**. Polož to **na** (úplný) **vrch** tejto kopy. Horolezci sa konečne vyšplhali **na** (samý) **vrch** štítu. **Vtom** (zrazu) zaznel podozrivý zvuk. Dokázala recitovať **spamäti** dlhé minúty. **Sčista-jasna** sa zablyso a riadne zahrnelo. Naraz **z ničoho nič** hlasito zakričal.

Urobila to len **naoko**. (ako? - len tak)

Dala som si náplast' **na** (poranené) **oko**.

V tom (to) zápase sme zase nedokázali vyhrať.

Sčasti som to urobila, ostatné spravil sám.

Nahlas (ako? - hlasito) niečo zamrmlal.

Musím si dať pozor **na** (svoj) **hlas**.

Hovoril svoj prejav **spamäti** (ako? - naspamäť).

Vypadlo mi to **z** (mojej deravej) **pamäti**.

Konečne sme sa vyšplhali **na** (úplný) **vrch** kopca.

Potichu som otvárala dvere. **Po** (dlhom) **tichu** sa ozvala zavíjajúca siréna.

Sčista-jasna sa ocitol pred brankárom a strelil mu do šibenice.

Z ničoho nič sa postavil a bez slova odišiel.

Vyberte správne tvary:

V tom/Vtom okamihu sa to všetko stalo. **V tom/Vtom** im asi veľmi nepomôžem. **V tom/Vtom** okamihu sa všetko zrútilo. Budem to musieť urobiť **nasilu/na silu**. Nespoliehajte sa len **nasilu/na silu**. Niekedy to trvá dlho, ale pravda vyjde aj tak **navrch/na vrch**. **Sčasti/z časti** ovocia som spravila kompót. **Sčasti/z časti** som ju chápala, **sčasti/z časti** som jej nerozumela. **V tom/Vtom** (odrazu, naraz) vyrazilo spoza domu rýchle auto. **Naoko/na oko** dávala pozor. Musím si dávať po operácii veľký pozor **naoko/na oko**. **Sčista-jasna/z čista**

.....

PRIAMA REČ

Učivo je vysvetlené v **Slovenčina polopate/s novým názvom Slovenská gramatika** na str. 128-135.

Premeň nepriamu reč na priamu. Utvor všetky tri spôsoby.

Babička povedala Lucke, aby zavrela okno.

Ako je to **správne?**

Babička povedala : „ Lucka , zavri dvere . “
„ Lucka , zavri dvere, “ **povedala babička .**
„ Lucka , “ **povedala babička ,** „zavri dvere . “

Babička povedala : „ Lucka , zavri dvere , prosím ťa . “
„ Lucka , zavri dvere, prosím ťa “ **povedala babička .**
„ Lucka , prosím ťa “ **povedala babička ,** „zavri dvere . “
„ Lucka , “ **povedala babička ,** „ prosím ťa, zavri dvere . “
„ Lucka , “ **povedala babička ,** „ zavri dvere , prosím ťa. “

Tréner povedal Kiročke, aby si spravila na chvíľku prestávku.

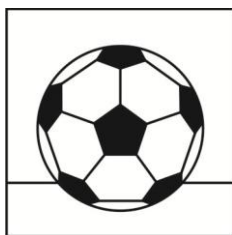
Ako je to **správne?**

Tréner povedal : „ Kiročka , sprav si na chvíľku prestávku . “
„ Kiročka , sprav si na chvíľku prestávku , “ **povedal tréner .**
„ Kiročka , “ **povedal tréner ,** „ sprav si na chvíľku prestávku . “

ČASTÉ CHYBY V PRAVOPISE I V REČI

Učivo je vysvetlené v **Slovenčina polopate/s novým názvom Slovenská gramatika** na str. 148-150.

Oprav chybné konštrukcie:

myčka - pračka - dve varianty, pili teplý šipkový čaj, hraničný **prechod, na prechode** čakáme na zelenú,
rozumel som to, nechápal som tomu,
tlačítko/sluchátko/lehátko, vidím až ku dnu, bolo mu k plaču, nemajú o tom ani páru,
hráči ustáli presilovku, víťaz preteku/dostihu, nazbierali sme šipky, chlápci hádzali šipky
do terča, hrali zle a tým pádom prehrali, tomu nechápem, sa uvedom, bolo to ďaleko
horšie ako včera, k čomu je to dobré?, dieťa tichúčko sedelo, fodbalová lobda

Ako je to **správne?**

umývačka - pračka - **dva** varianty, pili teplý šipkový čaj, hraničný **prieťah, na prieťahu** čakáme na zelenú,
rozumel som tomu, nechápal som to, tlačidlo/slúchadlo/ ležadlo, vidím až **na** dno, bolo mu **do** plaču, nemajú
o tom ani **šajnu**, hráči **vydržali/zvládli/prečkali** presilovku bez gólu, víťaz **pretekov/dostihov**, nazbierali sme
šipky, chlápci hádzali šipky do terča, hrali zle, **a tak** prehrali, **to** nechápem, uvedom **si**,
bolo to **podstatne/veľa/omnoho** horšie ako včera, **na čo** je to dobré?, dieťa tichúčko sedelo, **futbalová lopta**

SPODOBOVANIE

Učivo je vysvetlené v **Slovenčina polopate/s novým názvom Slovenská gramatika** na str. 176.

Spodobovanie je posledná súčasť gramatiky, ktorej sa budeme v našej cvičebnici venovať. Najskôr si pozrite, **ako sa treba popasovať so slovami v takých prípadoch, ktoré by vám mohli v diktáte či bežnom pravopise poplietť hlavu.**

Ak sa stretnete s takýmto slovom, **ktorému neviete dať správnu hlásku, treba**

1. si ho **v prvom rade povedať v množnom čísle alebo jednoducho v nejakom inom páde čísla jednotného** ◊ (to je asi **najjednoduchšie**, pretože **netreba nič iné vymýšľať**, len stačí vychádzať z toho podstatného mena, ktoré máme)
2. prípadne si ho **povedzte ako zdobneninu** (vhodné najmä **u prídavných mien**, tam je to **jediná možnosť** takejto **kontroly** □ - vid' spodok strany)
3. * ak je slovo už ako zdobnenina, povedzte si ju **v „normálnom“ nezdobnenom tvare**
4. prípadne si ho povedzte ako **prídavné meno**
5. prípadne ako **sloveso**

Nie je to nič ťažké, len **základ slova musí ostať rovnaký.**

Tu si dáme **prehľadnú tabuľku, ktorá nám ukáže, ako jednoducho na to.**

	vyslovíme:	jedn. číslo/ mn. číslo:	príd.meno:	zdobnenina:	sloveso:	a je jasné písmeno:
hru d ka	hru t ka	* hrud y				hru d ka
ceruz k a	cerus k a	* ceruz y		ceruzô č ka		ceruz k a
dlá ž ka	dlá š ka		dlažobný		dlá ž diť	dlá ž ka
chlie b	chlie p	chle b y/◊ s chle b om	chle b ový			chlie b
dá ž d'	dá š t'	da ž de/◊ s da ž d'om	da ž d'ový			dá ž d'
bab k a	bab p ka		bab i čkin	bab i čka		bab k a
ded k o	det k o			dedu š ko		ded k o
plod	plot	plod y				plod
pá d	pá t	pá d y			padnúť	pá d
med	met	med y /◊ s medom	med o vý	med i k		med
sneh	sne h	na sne h u	sne h ový			sne h
vchod	vchot	vchod y /◊ vo vchode	vchod o vý			vchod
mu ž stvo	mu š stvo	mu ž i	mu ž ský			mu ž stvo
dru ž stvo	dru š stvo	dru ž ina				dru ž stvo
mrie ž ka	mrie š ka	mre ž e		mrie ž očka		mrie ž ka
no ž	no š	no ž e/◊ s no ž om		no ž ík		no ž e
bli ž ší	bly š ší				bli ž iť sa	bli ž ší
sed' !	set' !	sedad l o			sed i eť	sed' !
pros a	proz a		prosebný		pros i ť	pros a
kres a	kre z a				kres i ť	kres a
ť a žký	ť a šký	ť a židlo/ť a žoba			ť a žiť	ť a žký
blíz k o	blý s ko			□ blizu č ko		blíz k o
níz k y	ní s ky			□ nizu č ký		níz k y
hlad k ý	hlat k ý			□ hla d u č ký	hlad i ť	hlad k ý
ľ a hký	ľ a chký			□ ľ a hu č ký		ľ a hký
kre h ký	kre ch ký			□ kre h u č ký		kre h ký
heb k ý	he p ký			□ he b u č ký		heb k ý

Tieto **pravidlá** však **nemôžeme využiť vždy, sú slová, ktoré si inak povedať nevieme. Niekedy** nám **pomôžu predpony** v slovách (**nad**chod, **pod**chod, **od**chod), ale je **mnoho prípadov, kedy si musíme správny pravopis** jednoducho „**odpozerat'**“ z niečoho, čo čítame a zapamätať si ho.

Doplňte správne písmená:

špinavá dlá-ka, hru-ka syra, čerstvý chlie-, blí-ky dá--, ba-ka ťa-ko -stávala,
de-ko opravoval plot, slovenský náro-, nebe-pečný pá-, po- dlá-kou,
nero-právali sa s nikým, napadol konečne sne-, aj vcho- ním bol zasypaný,
mu-stvo hokejisto-, kre-ké kosti, dru-stvo žien, kovová mrie-ka, pru-ký sva-,
tupý nô-, ťa-ký pá-, -čelí me-, -tipná pro-ba, hla-ké cesto, kl-ký ľa-, -čera som zabudol,
pro-ba od de-ka, plo- visel ní-ko, hraničný priecho-, he-ký uterák, blí-ky o-cho-

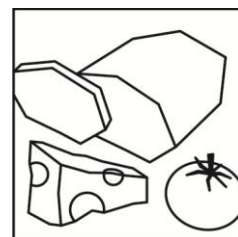
pra- domu, ní-ky du-, ľa-ký obe-, vanilkové ro-ky, dobrý nápa-, medve- nás vystrašil,
bol nebe-pečný, videli sme jeho brlo-, je-ko bol blí-ko, bolí ma zu-, mám v zube
ka-, neskorý prícho-, udrel si čelo, má na ňom jeden -teh, ľavý bre-, bo- Zeus,
rieka Vá-, ťa-ký be-, -tipný príbe-, železná reťa-, ní-ky du-, kre-ký koláč, silný mrá-,
sa- zmrzol, **mest**ský úra-, -čera bol chla-, smutný pohre-, nala- si športový kanál,
-táčí spe-

Ako je to **správne**?

špinavá dlážka (dlažobný*), hručka syra (hrudy), čerstvý chlieb (chleby), blízky dážd' (blízučký/dažd'ový), babka ťažko vstávala (babička/ťažoba), dedko (deduško) opravoval plot, slovenský národ (národy), nebezpečný pád (pády), pod dlážkou (dlažobný), nerozprávali sa s nikým, napadol konečne sneh (snehový), aj vchod (vchodový/vchody) ním bol zasypaný, mužstvo (muži) hokejistov, krehké (krehučky) kosti, družstvo (družina) žien, kovová mriežka (mreža), prudký svah (svahy), tupý nôž (nože), ťažký pád (pády), včelí med (medový), vtipná prosba (pády), hladké cesto (hlaďučký), klzký ľad (ľadový), včera som zabudol, prosba od dedka (prosiť/deduško), plod (plody), visel nízko (nizučko), hraničný priechod (priechody), hebký (hebučký) uterák

* v zátvorke je „pomocné“ slovo

prah domu, nízky dub, ľahký obed, vanilkové rožky, dobrý nápad, medved' nás vystrašil, bol nebezpečný, videli sme jeho brloh, ježko bol blízko, bolí ma zub, mám v ňom kaz, neskorý príchod, udrel si čelo, má na ňom jeden steh, ľavý breh, boh Zeus, rieka Váh, ťažký beh, vtipný príbeh, železná reťaz, nízky dub, krehký koláč, silný mráz, sad zmrzol, mestský úrad, včera bol chlad, smutný pohreb, nalad' si športový kanál, vtáčí spev

A na záver ešte krátka informácia o úspešnej učebnici/cvičebnici

SLOVENSKÁ GRAMATIKA,

čo je nový názov učebnice/cvičebnice

SLOVENČINA POLOPATE:

Obe učebnice možno objednať na

<http://eshop.hofmanova.sk/>

(úplne dole)

ALENA HOFMANOVÁ

SLOVENSKÁ GRAMATIKA

PREHĽAD PRAVOPISU A GRAMATIKY SLOVENSKÉHO JAZYKA

vysvetlenie v **systeme, názorne, logicky a pokope**
množstvo **prehľadných** gramatických **tabuliek**
ideálny „vysvetľovník“ a cvičebnica pre II. stupeň ZŠ

NIELEN AKO sa všetko správne píše, ALE PREČO sa všetko píše tak, ako sa píše

množstvo ľahko zapamätateľných **pomôcok na pravopis i gramatiku**
stovky cielených viet a konštrukcií na okamžité precvičenie
system cvičení v konkrétne vysvetľovanej gramatike
okamžitá kontrola cvičení hneď vedľa
upozornenie na **chytáky a výnimky**

a

vysvetlenie všetkého ako vždy

POLOPATE